

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο Α΄.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ἐν ᾧ χρόνῳ ἡ γεραρὰ ἡμῶν Ἐκκλησία διατελεῖ ἐν διωγμῷ καὶ σύμπαν τὸ ἑλληνικόν, ὑπόδουλόν τε καὶ ἐλεύθερον, ἐναγωνίως τηρεῖ προσηλωμένην τὴν προσοχὴν καὶ τὰ βλέμματὰ αὐτοῦ πρὸς πᾶσαν αὐτοκέφαλον Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἀπεκδεχόμενον ἀντίληψιν καὶ προστασίαν ὑπὲρ τῶν καταπατουμένων προαιωνίων αὐτοῦ ἐθνικῶν δικαιωμάτων, νομιζομένων οὐχὶ ἀκαιρον, ἐπὶ τῇ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας σθεναρᾷ αὐτοῦ στάσει κατὰ τῶν σκευωριῶν τῶν ξένων προπαγανδῶν, τὴν δημοσίευσιν τῆς εἰκόνης διαπρεποῦς καὶ ἐπιφανεστάτου ἱεράρχου, τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου τῆς Ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ Πάσης Παλκιστινῆς κυρίου Νικοδήμου τοῦ Α΄, διακρινουμένου ἐπὶ ἀλόγῳ εὐσεβείᾳ, βαθυτάτῃ πολιτικῇ ἐμπειρίᾳ καὶ στιβαρᾷ θελήσει, ἀπαραιμίλλῃ δὲ φιλογενεῖᾳ, φιλομουσίᾳ καὶ διοικητικῇ ικανότητι, δι' ὧν ἀρετῶν ἐπαξίῳ ἀνήλθεν εἰς τὸν ἑκκαμπρον Θρόνον τοῦ Ἀγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου πρὸς κλέος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1827, ἀπὸ παιδικῆς ἔτι ἡλικίας ἠσπᾶσθη τὸ ἱερατικὸν στάδιον καὶ μετὰ λαμπρὰς σπουδὰς ἐχειροτονήθη Διάκονος τῇ 6 Δεκεμβρίου 1847. Τῇ δὲ 24 Φεβρουαρίου 1860 χειροτονήθει Ἱερομόναχος ἐν τῇ ἐν Χάλκῃ Θεολογικῇ Σχολῇ καὶ προχειρισθεὶς εἰς Πρωτοσύγκελλον τῆς Ἱερᾶς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος, ἀπεστάλη Πατριαρχικὸς Ἐξάρχος εἰς Βασσαραβίαν τῆς μεσημβρινῆς Ρωσσίας πρὸς διακυβέρνησιν τῶν ἐκεῖ κτημάτων τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ τῇ 1 Ὀκτωβρίου ἰδίου ἔτους προήχθη κατὰ ἕνα εἰς τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, προχειρισθεὶς πατριαρχικῇ ἀδείᾳ Ἀρχιερατικῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Κισνοβίῳ τότε ἀρχιερατεύοντος Ἀντωνίου.

Διακριθεὶς ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ καὶ διαπρεπῶς ἐξυπηρετήσας τὰ συμφέροντα τοῦ Παναγίου Τάφου ἐπὶ δωδεκαετίαν καὶ πλέον, παρητήθη τῷ 1872 καὶ ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκεῖθεν δ' ἐκλήθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ Μεγάλου Δραγομάνου τῷ 1873 ἐν Ἱερουσαλήμ, διακριθεὶς μεγάλως κατὰ τοὺς δυσχερεστάτους ἐκείνους χρόνους ἐπὶ τῇ πολιτικῇ συνέσει ἣν ἐπεδείξατο πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων τοῦ Γένους καὶ τῶν Παναγιῶν Προσκυνημάτων, κατορθώσας μεταξὺ τῶν ἄλλων νὰ ἀνακτήσῃ ὁ Πατριαρχικὸς Θρόνος τὰ παρὰ τὸν Ἰορδάνην Μοναστήρια τοῦ Ἀββᾶ Γερασίμου καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, διαφιλονεικούμενα ὑπὸ τῶν Λατίνων. Παραιτηθεὶς καὶ ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ταύτης διακονίας κατὰ Μάϊον τοῦ 1875, διωρίσθη Ἠγούμενος τοῦ ἐν Μόσχᾳ

Μετοχίου καὶ πληρεξούσιος Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος ἐν Ρωσίᾳ, διακριθεὶς δὲ καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει τῶν συμφερόντων τοῦ Παναγίου Τάφου ἐχειροτονήθη εἰς ἀμοιβὴν τῶν ἐξόχων αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκδουλεύσεων Ἀρχιεπίσκοπος Θαβωρίου, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Πετροπόλεως Ἰσιδώρου καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων, τῶν ἀποτελούντων τὴν Ρωσικὴν Σύνοδον ἐν τῷ ἐν Πετροπόλει καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Ἀγίου Ἰσαακίου αἰτήσας καὶ ἀδείας τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἱεροθέου, καὶ τῷ 1882, θανόντος τοῦ Πατριάρχου Ἱεροθέου, ἐξελέγη ὁμοθυμῶν ψήφῳ τῆς Ἱερᾶς Ἀγιοταφίτικῆς Συνόδου Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κατελθὼν δὲ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Πόλει ἀνέλαβε τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καθήκοντα, ἐν μεγίστῃ μεγαλοπρεπείᾳ τελεσθείσης τῆς ἀναρρήσεως αὐτοῦ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον, ἀφ' οὗ ἔκτοτε εὐκλεῶς ἰθύνει ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους τὰ ἐμπειπιστευμένα αὐτῷ ὕψιστα ἐθνικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰ συμφέροντα, ἀναδειχθεὶς εἰς τῶν σπανιωτέρων Ἱεραρχῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

ΦΡΙΚΩΔΕΣ ΔΡΑΜΑ

Τρομερὰ τραγωδία, ἐξ ἐκείνων ἃς παρασκευάζει ἡ πείνα καὶ ἡ ἀθλιότης, διεδραματίσθη πρὸ τινος χρόνου ἐν Παρισίοις κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀβρόν.

Οἰκογένεια ὀλόκληρος, συνισταμένη ἐκ τοῦ πατρὸς, τῆς μητρὸς καὶ ἑξ τέκνων, ἠτοκτόνησεν ἐγκλεισθεῖσα ἐν τῷ δωματίῳ τῆς ἐν ᾧ ἐτέθη πύραυλον πλήρες ἀνημμένων ἀνθρώπων. Ὁ πατὴρ καὶ τὰ ἑξ τέκνα ἀπέθανον, μόνη δὲ ἡ μήτηρ ἐπέζησεν, ἐπὶ τέσσαρας δὲ ἡμέρας διέμενεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν πτωμάτων τοῦ συζύγου καὶ τῶν τέκνων τῆς.

Ὁ ἀστυνόμος τοῦ τμήματος, εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τῶν γειτόνων, ὅτι ἡ οἰκογένεια Χάγερν δὲν εἶχε θεαθῆ πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν, ἔσπευσεν ἀμέσως εἰς τὸ τέταρτον πάτωμα τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀβρόν ὑπ' ἀρ. 59 οἰκίας, εἰς ἐν τῆς ὁποίας δωμάτιον κατῴκει ἡ αὐτοκτονήσασα οἰκογένεια. Ἀφοῦ μάλιστα ἐκάλεσε, διέταξε τὴν διὰ κλειθροποιῦ ρῆξιν τῶν κλειθρῶν τῆς θύρας, ἧς ἀνοιχθείσης διεχύθη ἀνυπόφορος δυσωδία, ἀναγκάσασα τοὺς παρестῶτας νὰ ὑποχωρήσωσιν ἀσφυκτιῶντες πρὸς τὸ μεσόβαθρον. Εὐθὺς δ' ὡς ἀστυνομικός τις ἐπιθεωρητής, ραντίσας ἀφθόνως εἰς τὸ κενὸν διὰ φαινικοῦ ὀξέος, ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ καὶ ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον, φρικῶδες θέαμα παρέστη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν παρестῶτων.

Ἐπὶ τῆς ἐν τινι τοῦ δωματίου γωνίᾳ κλίνης εὐρέθη ἀνακεκλιμένη ἡ σύζυγος Χάγερν, κρατοῦσα ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς τὸ νεώτερον τῶν τέκνων τῆς, ἡλικίας ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους, οὗτινος τὸ σῶμα σχεδὸν ἐν τελείᾳ διετέλει

ἀποσυνθέσει. Παρὰ τὴν κλίνην δὲ ἐπὶ ἐρρακωμένου καὶ χαμαὶ ἠπλωμένου στρώματος κατέκειντο ἐν πλήρει σήψει τὰ ἕτερα ἕξ πτώματα τοῦ πατρὸς καὶ τῶν λοιπῶν πέντε τέκνων.

Καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἀστυνόμος ἠτοιμάζετο νὰ προβῆ εἰς τὰς νομίμους διατυπώσεις, ὅπως βεβαιώσῃ τοὺς ἀθρόους τούτους θανάτους, τρόμου καὶ φοβικῆς ἀκουσίᾳ κραυγῇ ἐξέφυγε τῶν χειλέων πάντων ὅσοι παρίσταντο εἰς τὴν ἀπαισίαν ταύτην σκηνήν· ἡ σύζυγος Χάγεμ, ἣν εἶχον ἐκλάβει ὡς νεκράν, ὠρθώθη ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς, συνελθοῦσα εἰς ἐκυτὴν ἐκ τοῦ ἀνακαινισθέντος, καθαροῦ ἀέρος καὶ τῆς ὁσμῆς τοῦ φαινικοῦ ὀξέος, σταγόνας τινὲς τοῦ ὁποίου ὑγράναν τὰς παρειάς τῆς. Καὶ ἠκούσθη φωνὴ πόνου ὑπόκωφος, λέγουσα: «Τὸν πτωχόν μου σύζυγον! Τὰ προσφιλῆ μου τέκνα!»

Ὁ Ἀστυνόμος καὶ οἱ λοιποὶ παρεστῶτες ἔμειναν ἐμβρόντητοι.

Συνεσπειρώθησαν περὶ τὴν δυστυχῆ γυναῖκα, τὴν κατεβίβασαν τῆς νεκρικῆς κλίνης καὶ, ἀφοῦ τῇ προσέφερον προχειροὺς τινὰς ἀναληπτικὰς περιποιήσεις, τὴν μετέφερον ἀμέσως εἰς τὸ πλησιέστερον νοσοκομεῖον.

Ἡ ἀνάκρισις ἐξηκρίβωσε τὰ ἐξῆς: Ὁ Χάγεμ, ἡλικίας 42 ἐτῶν, εἶχε νυμφευθῆ τῷ 1872 ἐν Μεζικῷ μετὰ τῆς Μαρίας Δωρίγ, ἀγούσης τότε ἡλικίαν 17 ἐτῶν, ἐξῆσκει δὲ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἰχνογράφου καὶ σχεδιαστοῦ. Ἐν ἀρχῇ τοῦ γάμου του χάρις εἰς τὴν ἐργασίαν του καὶ τὴν μικρὰν προίκα, ἣν ἀπὸ τῆς συζύγου του ἔλαβεν, ἡ νεοπαγῆς οἰκογένεια διῆγεν ἄριστα. Ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας ἐπληθύνοντο, ἡ πενία ἐπῆλθε καὶ εἰς ἐπίμετρον ὁ σύζυγος κατέπεσεν ἀσθενής. Ὁ Χάγεμ ἐσκέφθη τότε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐλπίζων ὅτι θὰ εὔρισκεν ἐκεῖ ἐργασίαν προσοδοφορωτέραν καὶ κατορθώσας νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του ταύτην, ἀφίκετο μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Παρισίους ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1889. Καὶ εὔρε μὲν ἐργασίαν εἰς τὴν Διεθνῆ Ἐκθεσιν, ἀλλά, γεννηθέντος καὶ ἔκτου τέκνου, νέαι στενοχωρίαὶ οἰκονομικαὶ ἐπῆλθον κατὰ τῆς ἀτυχοῦς οἰκογενείας, ἐξαναγκάσασαι αὐτὴν νὰ πωλήσῃ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον πάντα τὰ ἐπιπλα καὶ σκεύη ὅπως συντηρῆται. Ἐρθκσαν πλέον εἰς τὸ σημεῖον τοῦ νὰ μὴ δυνηθῶσι νὰ πληρῶνωσιν οὔτε τὸν οἰκοδεσπότην διὰ τὸ ἐνοίκιον τῆς κατοικίας των, οὔτε τοὺς διαφόρους προμηθευτὰς τῶν πρὸς ζωάρκειαν, οἵτινες ἠρνήθησαν ἐν τέλει πᾶσαν πίστωσιν εἰς τὸν δυσπραγοῦντα οἰκογενειάρχην. Ἡ μοιραία ἡμέρα ἔφθασεν ἐν τούτοις μετ' ἀμειλίχτου βραδύτητος· τὴν 15 παρελθόντος Ἰουλίου (ν.) ἡ δύσμοιρος οἰκογένεια ἐλιμοκτόγει κυριολεκτικῶς οὐδεμίαν ἐλπίσιν ὑπέφωσεν. Ὁ τάλας πατὴρ τότε, συναθροίσας περὶ ἐκυτὸν τὰ τέκνα του, μετὰ λυγμῶν τοῖς ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἀδυνατεῖ πλέον νὰ τὰ διαθρέψῃ, διότι ἡ κοινωνία τῷ ἀρνείται τὰ πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς ἐργασίας μέσα καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἀπεφάσισε ν' ἀποθῶν. Τὴν τρο-

μερὰν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ πατρὸς ἀπεδέχθησαν ἐν ἀπογνώσει καὶ τὰ τέκνα του καὶ ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἀπεστάλη ἡ πρεσβυτέρα ἀδελφή, μόλις δεκαπενταέτις, ὅπως μετὰ παρακλήσεως προμηθευθῇ ἀπὸ γειτονικοῦ ἀνθρακοπώλου ἐν δεκάλιτρον ξυλανθράκων, ἐνῶ συγχρόνως ὁ πατὴρ ἐξῆλθεν ἐπὶ τινὰ λεπτά· καί, ὅπως ἀντλήσῃ ὀλίγον θάρρος, μετέβη παρὰ δύο γείτοσιν οἰνοπνευματοπώλαις, οἵτινες μετὰ τινὰς παρακλήσεις τῷ προσέφερον ὀλίγον κονιάκ.

— Θὰ σᾶς τὸ πληρώσω αὔριον, τοῖς εἶπε καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Μεθ' ὃ ἐκλείσαν ἐρμητικῶς τὴν θύραν καὶ τὸ παράθυρον, ἡ δὲ μήτηρ ἀνῆψεν ἐν τῷ πυραύνῳ τοὺς ἀνθράκας.

Ἡ σύζυγος Χάγεμ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὸ νεώτερον τῶν τέκνων τῆς καὶ ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς κλίνης. Ὁ πατὴρ κατεκλίθη παραπλευρῶς τῶν λοιπῶν πέντε τέκνων του ἐπὶ τοῦ κατὰ γῆς κειμένου στρώματος καὶ ἀνέμειναν οὕτω τὸν θάνατον. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ ἀσφυξία ἐθανάτωσε τάχιστα τὸν πατέρα καὶ τὰ πέντε τέκνα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύζυγον, αὕτη, λίαν νευρικῆς κράσεως, εἶνε πιθανώτατον ὅτι κατελήφθη ὑπὸ καταληπτικῆς τινος καταστάσεως, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν, ἐξουδετερώσασαν τὴν ἀσφυκτικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, διέφυγε τὸν θάνατον.

Πᾶσας τὰς ἀνωτέρω πληροφορίας παρέσχεν ἀπολοφυρομένη ἡ τάλαινα χῆρα καὶ ἀπορφανισθεῖσα μήτηρ Χάγεμ.

— Δὲν εἶχομεν φάγει σχεδὸν τρεῖς ἡμέρας. Ἄχ! διατί νὰ ἐπιζήσω; Ὅταν ἤρχισα νὰ συνέρχωμαι, ἐνομιζα ὅτι εὔρισκομαι εἰς ἄλλον τινὰ κόσμον.

Ἴνα λάβητις ἀμυδρὰν ἰδέαν τῆς πενίας καὶ ἀθλιότητος εἰς ἣν εἶχε περιέλθει ἡ δύσμοιρος αὕτη οἰκογένεια, προστίθεμεν, ὅτι οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ εὔρε τὸν θάνατον, ἦσαν γυμνοὶ καὶ ὅτι παρεκτὸς τῶν δύο ρακωδῶν στρωμάτων οὐδὲν ἄλλο ἐκ τῶν τῆς ἀπαραιτήτου οἰκιακῆς χρείας κατεῖχον πλέον οἱ δυστυχεῖς.

Ἐνταῦθα νομίζομεν, ὅτι λίαν ἐπικαίρως δυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν τοὺς ἐξῆς ὑψίστης ἀληθείας καυστικούς λόγους τοῦ ἐπιφανοῦς φιλοσόφου Ἰουλίου Σίμωνος:

«Ὅταν περισυλλέγωνται ἐκ τῶν ὁδῶν τῶν Παρισίων λιμοκτονημένοι νεκροί, ἡμεῖς οἱ ἔχοντες πλήρη τὸν στόμαχον, συνήθως λέγομεν: *Ποῖος τοὺς πταίει*; Καὶ μετὰ τὴν φράσιν αὐτὴν νομίζομεν ὅτι ἐξωφλήσαμεν μετὰ τὴν συνειδήσιν μας. Ἴσως οὐδεὶς πταίει αὐτοῖς, βεβαίως ὁμως πταίομεν πάντες ἡμεῖς. Ναί, ἐσμὲν ὑπεύθυνοι διὰ τοὺς ἀπηλιπισμένους, διότι ἂν ἡμεῖς ἐξεπληροῦμεν τὸ ἡμέτερον ἀνθρώπινον καθήκον, δὲν θὰ ὑπῆρχον ἀπηλιπισμένοι».

Καὶ εἶναι ὄντως ἀληθές, ὅτι ἡ ἐπιδεικτικῶς φιλόανθρωπος παρισινὴ κοινωνία, κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν παρισινῶν φύλλων, δὲν ἐπέτελεσε τὸ καθήκον τῆς πρὸς τοὺς δυστυχεῖς Χάγεμ. Μάτην δὲ, ὅπως δικαιολογηθῇ ἀπέναντι τῆς κατόπιν ἐορτῆς ἐξεγερθείσης συνειδήσεώς τῆς, ἐπεκαλέσθη

τὴν περὶ τῆς δυστυχίας των ἀγνοίαν τῆς, μάτην ἰσχυρίσθη ὅτι δὲν προσέτρεξαν εἰς τὴν εὐσπλαγγίαν τῆς ἀφοῦ εἶχον περιέλθει εἰς τόσον ἀκρότατον ἀθλιότητος σημεῖον καὶ ὄφειλον συνεπῶς νὰ τείνωσιν ἐπαίτιδα χεῖρα. Ἡ ἀδιάφορος κοινωνία πάντοτε θὰ ὑπέχη τὴν εὐθύνην τοῦ θανάτου τῶν ἀτυχῶν θυμάτων τῆς. Διότι ἀπομένει πάντοτε ἡ κεφαλαϊώδης ἀλήθεια τοῦ ἐξῆς φρικώδους ἐγκλήματός τῆς ὅτι πατὴρ καὶ μήτηρ, ἄνθρωποι ἐντιμότετοι καὶ φιλοπονώτατοι, ἐφόνευσαν τὰ τέκνα των καὶ ἠθέλησαν νὰ φονεύσωσιν αὐτοὶ ἑαυτούς, διότι ἀπηύδησαν λιμοκτονοῦντες. Καὶ τοῦτο ἐν τοῖς κόλποις τῆς πολυανθρωποτάτης τῶν πόλεων καὶ ἐν πλήρει τῇ δράσει πομπωδεστάτης ἐθνικῆς ἐορτῆς, τῆς ἀμφιετηρίδος τοῦ Ἑκατονθημέρου, τῆς ἐπισημοτέρας τῶν ἐορτῶν τῆς ἀδελφότητος.

Εἶναι δυστυχῶς ἀλήθεια, ἐφαρμοζομένη πανταχοῦ, ὅτι ἡ κατ' ἐπίδειξιν καὶ συστηματοποιημένη φιλανθρωπία δαπανᾷ πολλὰ διὰ τοὺς πτωχοὺς, ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν πράττει ὑπὲρ τῶν ἀναξιοπαθούτων ἐκείνων, οἵτινες, ἀποτροπιαζόμενοι τὴν ἐπαιτείαν, λιμοκτονοῦσι μᾶλλον, ἀλλ' οὐδέποτε τείνουσι χεῖρα ἐπαίτου, ὡς οἱ ἔχοντες ὡς ἐπάγγελμα τὴν ἐπαιτείαν τῆς ἐλεημοσύνης. Ἡ δημοσία φιλανθρωπία περιθάλπει τὴν μὴ ἐπὶ τῇ ἀθλιότητι τῆς αἰδουμένην πτωχείαν, ἡ δὲ ἰδιωτικὴ μένει ἀπαθὴς ὅταν δὲν πρόκειται νὰ διατυμπανισθῇ ἡ ἀγαθοεργία τῆς.

Ἐποῖα ὄντως εἰρωνεία καὶ βεβήλωσις τῆς θειοτέρας τῶν ἀρετῶν, ἥτις μόνη ἠδύνατο νὰ ἐξίλειοι τὰς τόσας τῆς ἀνθρωπότητος λοιπὰς κακίας καὶ πόσον πρέπει ν' ἀπασχολῆσιν πάντα δυναμένον ἡ σκέψις καὶ μελέτη περὶ τοῦ μεγάλου ζητήματος τῆς κατὰ Χριστὸν καὶ οὐχὶ κατ' ἐπίδειξιν ἀσκήσεως τῆς φιλανθρωπίας!

(Ἐράνισμα ἐκ τῶν παρισινῶν ἐφημερίδων.)

ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΘΗΣΚΟΥΣΑΝ*

Πρὸ μικροῦ ἐπανελθὼν ἀπὸ μακροῦ ἐσπερίου περιπάτου, καὶ κατακόπος ἀπὸ τοῦ δρόμου καὶ τῆς ἐκλυούσης χλιαρότητος ἦν καταλείπει ὁ ἡμερινὸς καύσων, ζητῶ ἀναπαυόμενος ἐν τῷ ἐξώστη μικρῶν τινα ἀναψυχῆν.

Ἄτυχῶς, ὁ παταγὸς ἀμάξης μανιωδῶς φερομένης καὶ σπευδούτης πρὸς τὰ ἐδῶ, μου ταρασσει τὴν ἡρεμίαν.

Πᾶ! σταματᾷ ἀποτόμως πρὸ τοῦ οἴκου μου κατασχίζουσα τὴν γῆν διὰ τοῦ συρμού τῆς καὶ βρυχωμένη ὡς λέων οὐρλιάζων πρὸς τὸ ἀσπαῖρον θυμᾶ του.

Μόλις εἰσέρχομαι εἰς τὴν αἴθουσαν, ἵνα μάθω τί συμβαίνει

* Ἐκ τῶν ἐγγράφων ἀποθανόντος φίλου μου.

καὶ ὁ φίλος μου Ἀλέξανδρος εἰσβάλλει, κραυγάζων ἐν παραφροσύνῃ:

— Πεθαίνει!

— Ποῖος;

— Ἡ Μάρθα!

— Ἡ Μάρθα! Ἡ Μάρθα! πεθαίνει;... πῶς; ἀπὸ τί;...

Δέν μοι ἀποκρίνεται, ἀλλὰ τὰ δάκρυα θαλασσοῦνται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς του. Ἐπὶ ἔδρας ἐρριμμένος ὀλοφύρεται.

— Παῦσε! ἔχε θάρρος. Ἡ Μάρθα! πεθαίνει! Πῶς; ἴσως ἀντελήφθης...

Ἡ φράσις μου ἀναζωπυρεῖ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά του. Ἄναπνῆξ καὶ δράττεται τοῦ βραχίονός μου.

— Ὅχι! ἀνακράζει. Ἄντελήφθην καλῶς. Πεθαίνει. Ἀκούεις, πεθαίνει! Καὶ δι' αὐτὸ ἦλθον ἤθελον νὰ παραστῶ.... μόνος ὅμως.. δὲν ἔχω τὸ θάρρος! ὦ! ἔλα, μαζύ σου θὰ τὸ κατορθώσω.... θέλω νά....

Καὶ παράφορος μὲ ἔσυρε. Μόλις ἔλαβον τὸν πῖλον μου.

Ἡ ἀμαξα φεύγει ἀστραπιαία

— Ἀλέξανδρε! σὲ ἐξικετεύω, εἰπέ μοι σαφῶς τί συμβαίνει πῶς πεθαίνει; πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἦτο τόσῳ ὑγιής! ἴσως ἀληθῶς ἀπατάσαι....

— Ἀχ! θὰ πεθάνῃ, αἰσθάνομαι τὴν συμφορὰν. Ἀνδρέα, δὲν θὰ ζήσῃ πλέον ἀλλ' αἰσθάνομαι ὅμως ἔτι, ὅτι ἡ τελευταία τῆς πνοῆς θὰ εἶνε καὶ ἡ ἰδική μου ἡ τελευταία. Ἡ ὑπαρξίς τῆς ἔχει ἐξαρτήσῃ ἀφ' ἑαυτῆς καὶ τὴν ἰδικήν μου ὅταν ἐκείνη ἐκφύγῃ καὶ ἡ ἰδική μου θὰ κατακρημνισθῇ.... Μάρθα... ἄχ! Θεέ μου! ἄ! σὺ δὲν ἔχεις καρδίαν διὰ νὰ εἶσαι συμπαθὴς πρὸς τοὺς ἄλλους;... Ἄς ζήσῃ ἐκείνη!.. ἐὰν ἔχῃς ἀνάγκην ψυχῆς τινος, ἰδοὺ σπεύδω ἐγώ, σπεύδω, ἔρχομαι ἄσμενος... ἄς ζήσῃ ἐκείνη!....

Καὶ τὴν φωνὴν του περιεκάλυψε συγκινητικὸς κλαυθμὸς.

Προσεπάθησα βαθύτατα ἀνκεταραγμένος νὰ καταπραύνω αὐτόν. Οἱ λόγοι μου ἀποτείνονται μάταιοι ὀλίγα συγκεχυμένα ἀπαντᾷ καὶ μᾶλλον μονολογεῖ δι' ἐκείνων τῶν παθητικωτάτων ἐκφράσεων ἄς ἐμπνέουσιν αἱ συμφοραὶ καὶ αἵτινες κλονοῦσι τὴν καρδίαν. Μόλις ἐνόησα ὅτι πρὸ τινῶν ἡμερῶν προσβληθεῖσα ἡ ἀτυχὴς κόρη ὑπὸ ἐγκεφαλίτιδος διετέλει κατὰ τὰς στιγμὰς ταύτας ἐν κρίσιμῳ σημείῳ.

Σέβομαι τὴν ὀδύνην του καὶ δὲν ὀμιλῶ πλέον.

Βεβυθισμένος εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀμάξης κλαίει. Ἐγὼ εἰς τὸ ἔτερον ἄκρον ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας σφίγγων ἐπὶ τοῦ στήθους διατελῶ ἐκπληκτος ἐκ τοῦ αἰφνιδίου δυστυχήματος.

— Ἐὰν ἔχῃς ἀνάγκην ψυχῆς τινος ἰδοὺ σπεύδω ἐγώ, σπεύδω....

Ἐναυλος ἔτι ἀντηχεῖ εἰς τὴν ψυχὴν μου ἡ αὐταπαρνησία ἐκείνη θαυμαστή... Ἐ! Καὶ διατὶ νὰ μὲ ἐκπλήσῃ ἡ γενναία αὐτὴ κραυγή; Ὅταν ἀγαπᾷ τις δὲν προσφέρει τὴν ὑπαρξίν του ἄλλῳ; Ἰδοὺ μία τῶν περιπτώσεων τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς ταύτης. Λοιπόν; Ἄλλ' ἀληθῶς ἀπώλεσαμεν ἅπαντες τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς, ἐκπλήσσει δὲ ἡμᾶς τὸ ὄρθον.